

Niezwykłe rytuały na cmentarzysku sprzed 2000 lat

17 sierpnia 2015

Groty wbite w dna komór grobowych, w której spoczywały urny ze szczątkami zmarłych, odkryli archeolodzy w czasie właśnie zakończonych wykopalisk w Nowej Żelaznej (woj. mazowieckie).

Cmentarzysko znane jest naukowcom dopiero od 1999 roku, kiedy wskazał je im lokalny mieszkaniec, który natknął się na nagromadzenie przedmiotów wykonanych z żelaza i z brązu. Szybko okazało się, że informacja była bardzo cenna. Badacze stwierdzili, że wskazywały na pozostałości osady i cmentarzyska sprzed około 2 tysięcy lat.

„Nie byliśmy niestety pierwsi. W czasie naszych badań znaleźliśmy wiele wkopów rabunkowych dokonanych przez detektorystów” – opowiada PAP Małgorzata Cieślak-Kopyt z Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, która od początku kieruje wykopaliskami w Nowej Żelaznej.

Cmentarzysko okazało się bardzo zniszczone również na skutek współczesnej orki, gdyż położone jest na polu uprawnym. Mimo to, w czasie kilku sezonów badawczych udało się odkryć kilkadziesiąt popielnic, czyli ceramicznych urn, w których

złożono spalone szczątki ludzi. Archeolodzy natknęli się też na groby jamowe. W tym przypadku skremowane szczątki wsypywano wprost do zagłębienia w ziemi.

„W tym roku zaobserwowaliśmy ciekawe obyczaje związane z ówczesnymi wierzeniami. W dwóch grobach w dna jam wbito groty. Był to zabieg celowy, który stosowano prawdopodobnie dla zabezpieczenia się przed zmarłym” – opowiada Cieślak-Kopyt. Zaznacza jednak, że są również inne interpretacje nietypowego zwyczaju. Przykładowo u starożytnych Greków z czasów Homera krewni zamordowanego wbijali włócznie w grób, co było wezwaniem zmarłego do wzięcia udziału w akcie zemsty.

Większość urn odkrytych w tym roku było bogato dekorowanych ornamentem pasmowym w postaci meandrów czy jodełek. Są to czarne wazy na nóżkach. Pośród znalezionej wyposażenia grobów archeolodzy wymieniają prześliki, szklane paciorki, noże, szydła, metalowe części pasów, zapinki i broń.

Cmentarzysko należy do społeczności określanej przez archeologów jako kultura przeworska. Ludność ta identyfikowana jest przez większość badaczy ze znanymi z antycznych źródeł pisanymi plemionami germańskimi, najprawdopodobniej z Wandalami.

Tegoroczne wykopaliska prowadzone były we współpracy z Muzeum Regionalnym im. Profesora Tomasza Mikockiego w Kozienicach.

Zdjęcie: Aleksandra Jarosz-Panek

Źródło: NaukawPolsce.PAP.pl